

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет економіки та управління

СИЛАБУС
нормативного освітнього компонента
ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА

підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
за спеціальністю 051 «Економіка»
галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки
Освітньо-наукової програми «Економіка галузевих ринків»

Силабус нормативного компонента «Педагогічна практика» підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки, спеціальності 051 Економіка, освітньо-наукової програми «Економіка галузевих ринків».

Розробник: Павлова О.М., завідувач кафедри економіки і торгівлі, доктор економічних наук, професор, д.е.н., професор Ляшенко О.М., д.е.н., професор Скороход І.С.

Погоджено

Гарант ОНП

професор Павлова О.М.

Силабус нормативного компонента затверджено на засіданні кафедри економіки і торгівлі.

Протокол № 1 від 29.08.2024 р.

Завідувач кафедри:

(проф. Павлова О.М.)

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика нормативного компонента
Денна форма навчання	051 «Економіка» 05 «Соціальні та поведінкові науки» ОНП «Економіка галузевих ринків», «Доктор філософії»	Нормативна
Кількість годин/кредитів 180/6		Рік навчання 2-й
ІНДЗ: <u>немає</u>		Семестр 4
		Самостійна робота 0 год.
		Консультації – 12 год.
		Форма контролю: залік

II. Інформація про викладача

Павлова Олена Миколаївна

д. е. н.,

професор,

завідувач кафедри економіки і торгівлі, професор

Контактна інформація – +380985038484, E-mail: pavlova.olena@vnu.edu.ua

Ляшенко Оксана Миколаївна.

д. е. н.,

професор,

професор кафедри економіки і торгівлі

Контактна інформація – +380972858818, E-mail: liashenko.oksana@vnu.edu.ua

Скороход Ірина Святославівна

д. е. н.,

професор,

професор кафедри міжнародних економічних відносин та управління проектами

Контактна інформація – +380 (50) 603 46 50 E-mail: Iryna.Skorohod@vnu.edu.ua

Дні занять розміщено на: <http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація курсу

Освітній компонент «Педагогічна практика» належить до циклу нормативних дисциплін професійної підготовки на здобуття освітнього ступеня доктора філософії галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки 051 Економіка за освітньо-науковою програмою «Економіка галузевих ринків». Освітня компонента вивчається в четвертому семестрі, формою підсумкового контролю є залік. Обсяг освітнього компонента - 6 кредитів (180 год.); у тому числі: 12 год. консультацій та 168 год. самостійної роботи.

Здобувачі освіти, які проходять педагогічну практику, залучаються до освітнього процесу кафедр у якості практикантів. Практиканти залучаються до створення та організації практичних занять, організації проведення лабораторних занять, усного опитування та відпрацювань пропущених занять здобувачами освіти. Відвідують лекції та практичні заняття штатних працівників кафедри економіки і торгівлі. Під час педагогічної практики здобувачі формують спроможності до педагогічної діяльності.

2. Пререквізити. Постреквізити.

Пререквізити. Для освоєння освітнього компонента використовують знання, вміння і навички сформовані у ході вивчення ОК з числа нормативних та вибіркових, галузі знань 05

Соціальні та поведінкові науки, зокрема «Філософія та методологія науки», «Сучасні інформаційні технології в науковій та викладацькій діяльності», «Педагогічні основи професійно-комунікативної компетентності».

Постреквізити. Постреквізитами є перспективне отримання високого рівня володіння знаннями, уміннями і навичками для здійснення ефективної наукової та педагогічної діяльності в галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки, підготовка до захисту дисертаційного дослідження.

3. Мета і завдання нормативного компонента.

Мета – формування у здобувачів ступеня доктор філософії цілісної системи знань та набуття практичних навичок і вмінь здійснення самостійної педагогічної, методичної роботи при підготовці та проведенні лекційних, лабораторних та практичних занять.

Завдання освітнього компонента:

- ознайомлення з навчально-методичною документацією (плани, силабуси, електронні курси, індивідуальними планами, методичними розробками) кафедр;
- набуття здобувачем професійних навичок та вмінь для здійснення самостійної педагогічної роботи;
- оволодіння здобувачами сучасними формами, прийомами, технічними засобами у процесі організації навчання та використання інформаційно-комунікативних технологій у навчанні та викладанні; викладання професійно-орієнтованих дисциплін зі спеціальності 051 «Економіка»;
- формування необхідних навичок науково-дослідної роботи;
-

4. Результати навчання (Компетентності):

Загальні компетентності (ЗК)	ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК02. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК03. Здатність працювати в міжнародному контексті. ЗК04. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК05. Здатність розв'язувати комплексні проблеми економіки на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.
Спеціальні (фахові) компетентності (СК)	СК01. Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання в економіці та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з економіки та суміжних галузей. СК 02.Здатність усно і письмово презентувати та обговорювати результати наукових досліджень та/або інноваційних розробок українською та англійською мовами. СК 03. Здатність використовувати сучасні методології, методи та інструменти емпіричних і теоретичних досліджень у сфері економіки, методи комп'ютерного моделювання, сучасні цифрові технології, бази даних та інші електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та науково-педагогічній діяльності. СК 04. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у закладах вищої освіти. СК 05.Здатність виявляти, поглиблювати аналізувати та вирішувати проблеми дослідницького характеру у сфері економіки з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень, в тому числі з

	питань європейської та євроінтеграційної інтеграції. СК 07. Здатність ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні наукові проекти в економіці та дотичні до неї міждисциплінарні підходи, проявляти лідерство та відповідальність при їх реалізації, комерціалізувати результати наукових досліджень та забезпечувати дотримання прав інтелектуальної власності.
Програмні результати навчання (РН)	РН01. Мати передові концептуальні та методологічні знання з економіки, соціально-економічних систем на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення фундаментальних і прикладних досліджень на рівні світових досягнень з відповідного напрямку. РН02. Глибоко розуміти базові (фундаментальні) принципи та методи економічних наук, а також методологію наукових досліджень, створювати нові знання у сфері економіки з метою досягнення економічної та соціальної ефективності в умовах глобалізації. РН 03. Розробляти та досліджувати фундаментальні та прикладні моделі соціально-економічних процесів і систем, ефективно використовувати їх для отримання нових знань та/або створення інноваційних продуктів у економіці та дотичних міждисциплінарних напрямках. РН 05. Пропонувати нові рішення, розробляти та реалізовувати наукові проекти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі і фундаментальні та прикладні проблеми економічної науки з врахуванням соціальних, економічних, екологічних та правових аспектів; забезпечувати комерціалізацію результатів наукових досліджень та дотримання прав інтелектуальної власності. РН 06. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, теоретичні та практичні проблеми економіки державною та іноземною мовами, кваліфіковано відображати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних наукових виданнях. РН 07. Застосовувати інноваційні науково-педагогічні технології, формулювати зміст, цілі навчання, способи їх досягнення, форми контролю, нести відповідальність за ефективність освітнього процесу з дотриманням норм академічної етики та доброчесності. РН 08. Планувати і виконувати емпіричні та/або теоретичні дослідження у сфері економіки та з дотичних міждисциплінарних напрямів, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми

Soft skills: вміння налагоджувати міжособистісні контакти; вміння працювати в команді; креативність; вміння прогнозувати, гнучкість, швидка адаптація до змін та ін.

5. Структура освітнього компонента

Етапи	Зміст та основні завдання
-------	---------------------------

Підготовчий	1. Ознайомлення з науково-педагогічними працівниками кафедр. 2. Проведення організаційних зборів, інструктажів у тому числі інструктажу із техніки безпеки. Запис про проходження усіх видів інструктажу заноситься в журнал техніки безпеки. 3. Ознайомлення з нормативними документами організації освітнього процесу. 4. Ознайомлення з матеріально-технічною базою кафедри і наявним методичним забезпеченням навчального процесу. 5. Відвідування лекцій та практичних занять освітніх компонент, які викладаються на кафедрі. 6. Вивчення роботи навчально-наукових лабораторій кафедри. 7. Вивчення досвіду роботи студентських наукових гуртків кафедри.
Основний	1. Створення навчально-методичних розробок проведення лабораторних занять (презентації, тестові завдання, практикум на окремі теми і. т. д.). 2. Самостійний підбір та попередня апробація лабораторного обладнання. 3. Самостійне проведення практичних занять. 4. Обговорення із керівником практики педагогічних та методичних проблем, які виникли під час проходження практики.
Звітний	Оформлення звіту про проходження практики. У звіті зазначається: - місце проходження практики; - терміни практики; - назву навчальної дисципліни, за якою проводилися заняття, обсяг навчальної дисципліни у навчальному плані підготовки здобувачів; - рівень вищої освіти, напрям підготовки; - стан навчально-методичного забезпечення дисципліни; - вид і теми занять, навчальні цілі, зміст занять, методи і технології вкладання, які застосовувалися; - активність роботи студентів; - самооцінка виконаної роботи аспірантом. - пропозиції щодо організації та проведення практики; Додатками до звіту про проходження практики можуть бути такі матеріали: - навчально-методичні розробки до навчальних занять; - методичний аналіз одного з занять, проведеного іншим аспірантом або викладачем; - рецензії та відгуки на перевірені роботи студентів.

5. Оцінювання

Практика оцінюється на основі суми балів, отриманих аспірантом впродовж її проходження та балів, отриманих за підготовку та оформлення звітної документації. Політика виставлення балів поточної успішності: – проведення відкритих занять (4×10 балів = 60 балів); підготовка і розробка конспектів залікових занять (4×5 балів = 20 балів); – рецензія відвіданого заняття – 10 балів; – захист практики на засіданні кафедри, оформлення звітних документів (звіт про проходження практики (стислий опис змісту роботи), щоденник практики, конспекти проведених залікових занять, відгук наукового керівника про навчально-методичну роботу аспіранта) – 10 балів. Максимальна кількість балів – 100 балів

IV. Політика оцінювання

Політика викладача щодо аспіранта. Здобувач освіти повинен відвідувати згідно розкладу занять всі види аудиторних занять передбачені навчальним планом. У разі відсутності аспіранта на занятті він зобов'язаний його відпрацювати.

Політика щодо неформальної, інформальної та дуальної освіти. Якщо здобувач освіти отримав знання у неформальній (курси, семінари, тренінги, стажування) чи інформальній освіті і їх тематика, обсяг вивчення та зміст відповідають освітньому компоненту в цілому або його окремому розділу, змістовому модулі, темі (темам), що передбачені силабусом навчальної дисципліни, і проходження яких підтверджено документально (сертифікат, свідоцтво, посилання тощо), то зарахування результатів такого навчання здійснюється згідно «Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки» <http://surl.li/pjmgdh>

Політика щодо академічної доброчесності. регулюється [Кодексом академічної доброчесності ВНУ імені Лесі Українки](#). Аспірант повинен самостійно виконати всі завдання лабораторних робіт, а у випадку запозичень інформації зобов'язаний коректно її відображати з посилання на першоджерело. Використання будь-яких джерел інформації під час проведення різних форм оцінювання знань (поточний, модульний, підсумковий контроль) заборонено.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Здобувач ступеня доктора філософії повинен вчасно виконати всі завдання у звіті і надавати їх для перевірки керівникові практики. У випадку відсутності аспіранта на підсумковому звіті з об'єктивних причин (хвороба, заява по поважній причині) термін здачі може бути змінений.

Підсумковий контроль – залік. За результатами педагогічної практики проводиться залік, де оцінювання знань здобувачів освіти здійснюється під час поточного контролю за результатами виконання тих видів робіт, які передбачені силабусом. Атестація за підсумками педагогічної практики проводиться на підставі звіту, оформленого відповідно до встановлених вимог. Оцінка визначається з урахуванням своєчасності подання звіту з педагогічної практики, якості підготовленого звіту, рівня знань здобувача освіти.

Шкала оцінювання знань здобувачів освіти з формою контролю - залік

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	Незараховано (необхідне перескладання)
1–59	

V. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основна

1. Стражнікова І. Педагогіка вищої школи: навчально-методичний посібник. ІваноФранківськ: НАІР, 2018. 120 с.
2. Шапран О. І., Новак О. М. Педагогіка вищої школи: навч.-метод. посіб. Переяслав Хмельницький (Київ.обл.): Домбровська Я.М., 2018. 280 с.

3. Павлова О.М. Методичні вказівки до проходження педагогічної практики докторів філософії. Луцьк: Волинський національний університет імені Лесі Українки. 2022. 26 с.
4. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи: методичний посібник для студентів магістратури. - К.: Центр навчальної літератури, 2018. - 384 с.
5. Зайченко І. Основи педагогічної майстерності та етики викладача вищої школи: підручник. 1.- Київ: Ліра-К, 2018. - 484с.

Додаткова

1. Povidaichyk, O., Khomenko, S., Volkova, K., Korniat, V., Cherneta, S., & Martirosian, L. Professional Training of Future Social Workers for R&D Activities. *Revista Romaneasca Pentru Educatie Multidimensionala*, 2021. 13(2), 110-131. <https://doi.org/10.18662/rrem/13.2/413> Web of Science Core Collection
2. Зайченко І., Теслюк В., Каленський А. Основи педагогічної майстерності та етики викладача вищої школи: підручник. Київ: Ліра-К, 2018. 484с.
3. Пріма Р. М., Пріма Д. А., Десятник К. В. До питання формування професійно-комунікативної компетентності майбутнього педагога. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. 2022. № 3 (117). С. 96–100.
4. Кухта М.І., Маляр Л.В. Професійне педагогічне спілкування: методичні рекомендації до практичних занять і самостійної роботи. Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2021. 35 с.
5. Когут І. В. Методика формування професійно-педагогічної комунікативної компетентності майбутнього вчителя: дослідно-експериментальна робота. *Молодий вчений*. 2015. № 7(2). С. 53–56. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2015_7\(2\)_12](http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2015_7(2)_12).
6. Стеценко Н. М. Комунікативна компетентність як складова професійної підготовки сучасного фахівця. *Педагогічний альманах*. 2016. Вип. 29. С. 185– 191. URL: : http://nbuv.gov.ua/UJRN/pedalm_2016_29_31.